

1. ČÁST PLENÁRNÍHO ZASEDÁNÍ PS RE

Ve dnech 22. – 26. 1. 2024 proběhla ve Štrasburku první část letošního plenárního zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy (PS RE), kterého se účastnila česká parlamentní delegace pod vedením senátorky M. Němcové (složení české poslanecké delegace: O. Benešík, J. Bžoch, K. Dostálová a P. Staněk). Poslanci aktivně vystupovali v rámci rozpravy v přípravných výborech, frakcích i na plénu k několika návrhům rezolucí.

V úvodu zasedání zvolilo PS RE svého nového předsedu na nadcházející rok, jímž se stal řecký poslanec Theodoros Rousopoulos za lidoveckou frakci (EPP/DC). PS RE rovněž zvolilo nového komisaře Rady Evropy pro lidská práva, kterým se stal irský právník Michael O'Flaherty. V neposlední řadě PS RE také zvolilo nové soudce ESLP za Litvu, Bulharsko a Lucembursko.

K zásadním momentům zasedání patřilo odmítnutí pověřovacích listin ázerbájdžánské parlamentní delegace. Mezi hlavní body pléna patřila debata k nedávnému vývoji na Blízkém východě a debata k obviněním ze systémového mučení v místech zadržování v Evropě. Jakožto tzv. urgentní debata proběhla diskuse k situaci ukrajinských dětí, do níž online vstoupila Olena Zelenská.

Z hlavních hostů byla pozornost upřena na prezidenta Kyperské republiky Nikose Christodoulidese a prezidenta Černé Hory Jakova Milatoviće, jakož i na předsedu lichtenštejnské vlády Daniela Rische. Lichtenštejnská ministryně zahraničních věcí, školství a sportu Dominique Hasler jakožto předsedkyně Výboru ministrů RE shrnula priority lichtenštejnského předsednictví. V rozpravě na téma "Demokratická budoucnost Běloruska" vystoupila vůdkyně běloruské demokratické opozice Sviatlana Cichanouska. Projednávání bodu ke globalizaci v době krizí a úloze OECD se zúčastnil generální tajemník OECD Mathias Cormann.

V rámci zimního pléna přijalo PS RE celkem 16 rezolucí a doporučení. Mezi další

projednávané otázky patřilo téma migrace a azylu ve volebních kampaních, které podle PS RE legitimizují politické programy zaměřené na ztížení přístupu migrantů k jejich právům. Rezoluce požaduje samoregulaci a závaznější nástroje proti nenávisným projevům, jakož i posílení celoevropské spolupráce v této oblasti.

PS RE se věnovalo také otázce společného postupu proti tzv. SLAPPs – soudním žalobám, jejichž cílem je zastrašit nebo umlčet jejich adresáty, typicky novináře, whistleblowery apod. PS RE žádá, aby státy postihovaly stranu, která takto zneužívá soudní spory, přičemž soudci by měli být speciálně vyškoleni rozpoznat tyto žaloby.

V další rezoluci PS RE zdůraznilo naléhavou potřebu prosazovat vysoké standardy svobody sdělovacích prostředků, které stanovila Rada Evropy, zajistit účinnou ochranu novinářů a ve všech členských státech podporovat přátelské a bezpečné prostředí pro nezávislost a pluralitu médií. PS RE rovněž poukázalo na to, že od roku 2015, kdy byla vytvořena Platforma Rady Evropy na podporu ochrany žurnalistiky a bezpečnosti novinářů, se počet zveřejněných upozornění více než zdvojnásobil, a to ze 108 v roce 2015 na 289 v roce 2022. Přijatý text zmiňuje vysokou míru šikany namířené proti novinářům v Ázerbájdžánu, fenomén uchopení médií v Maďarsku, Polsku a Srbsku či alarmující počet zadržovaných novinářů v Turecku.